

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 czerwca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 30 maja 2017 roku, odmówił M. M. prawa do zmiany decyzji z dnia 22 stycznia 2016 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni nie przedłożyła nowych dowodów do wniosku, które mają wpływ na prawo do świadczenia, tj. do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Brak jest zatem podstaw do zmiany decyzji z dnia 22 stycznia 2016 roku.

(decyzja - k. 10 plik V akt ZUS)

W dniu 29 czerwca 2017 roku wnioskodawczyni złożyła odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego, podnosząc, że od wymaganego stażu pracy błędnie odliczono jej okresy, za które otrzymała zasiłki chorobowe. Wnioskodawczyni powołała się przy tym na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 roku, III UZP 10/03. W konkluzji odwołania wnioskodawczyni wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie jej prawa do emerytury.

(odwołanie - k. 2)

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że decyzją z dnia 22 stycznia 2016 roku odmówiono skarżącej prawa do emerytury z uwagi na nie spełnienie warunków ustawowych. Wnioskodawczyni udowodniła bowiem na dzień 1 stycznia 1999 roku 14 lat 7 miesięcy i 9 dni stażu pracy w szczególnych warunkach. Do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresów urlopu bezpłatnego, macierzyńskiego, wychowawczego oraz okresów pobierania zasiłków chorobowych po dniu 14 listopada 1991 roku. Od w/w wnioskodawczyni złożyła odwołanie, natomiast postanowieniem z dnia 13 grudnia 2016 roku w sprawie sygn. akt

(...) Sąd Okręgowy w Łodzi umorzył postępowanie w sprawie. W związku z tym, że wnioskodawczyni nie przedłożyła nowych dowodów, które mają wpływ na prawo do świadczeń, tj. do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, odwołanie jest nieuzasadnione.

(odpowiedź na odwołanie – k.3-3odwrót)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni M. M. urodziła się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

W dniu 4 stycznia 2016 roku M. M. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. wniosek o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury. Wnioskodawczyni nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

(wniosek- k. 1-8 plik II akt ZUS)

W okresie od dnia 1 września 1977 roku do dnia 31 grudnia 2004 roku M. M. była zatrudniona w Przędzalni (...) Spółce Akcyjnej w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach: uczeń praktycznej nauki zawodu, prządka – pomoc, pomoc w oddziale produkcyjnym, przędzacz.

(świadcstwo pracy z dnia 31 grudnia 2004 roku– k. 8 plik II akt ZUS)

Przędzalnia (...) S.A z siedzibą w Ł. wydała wnioskodawczyni świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia

31 grudnia 2004 roku, stwierdzające, że w okresie od dnia 1 września 1977 roku do dnia

31 grudnia 2004 roku była zatrudniona w Przędzalni (...) Spółce Akcyjnej w Ł., w tym w okresach:

- od dnia 1 września 1979 roku do dnia 14 stycznia 1980 roku wnioskodawczyni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzeniu na stanowisku prządka – pomoc wymienionym w wykazie A dział VII poz.1 pkt.9 wykazu stanowiącego załącznik Nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego,

- od dnia 15 stycznia 1980 roku do dnia 30 maja 1982 roku wnioskodawczyni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzeniu na stanowisku przędzacz wymienionym w wykazie A dział VII poz.1 pkt.9 wykazu stanowiącego załącznik Nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego,

- od dnia 10 marca 1986 roku do dnia 31 grudnia 2004 roku wnioskodawczyni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzeniu na stanowisku przędzacz wymienionym w wykazie A dział VII poz.1 pkt.9 wykazu stanowiącego załącznik Nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

(świadczenie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 31 grudnia 2004 roku – k. 18 plik II akt ZUS)

Pracując w Przędzalni (...) Spółce Akcyjnej w Ł., w okresach następujących po dniu 14 listopada 1991 roku, tj.

- od dnia 2 lutego 1993 roku do dnia 19 lutego 1993 roku (18 dni),
- od dnia 21 lipca 1993 roku do dnia 11 września 1993 roku (1 miesiąc i 22 dni),
- od dnia 1 lutego 1994 roku do dnia 12 lutego 1994 roku (12 dni),
- od dnia 15 lutego 1994 roku do dnia 28 lutego 1994 roku (14 dni),
- od dnia 26 lipca 1994 roku do dnia 17 sierpnia 1994 roku (23 dni),
- od dnia 20 grudnia 1995 roku do dnia 23 grudnia 1995 roku (4 dni),
- od dnia 27 grudnia 1995 roku do dnia 29 grudnia 1995 roku (3 dni),
- od dnia 7 lutego 1996 roku do dnia 23 lutego 1996 roku (17 dni),
- od dnia 5 marca 1996 roku do dnia 22 marca 1996 roku (18 dni),
- od dnia 23 marca 1996 roku do dnia 31 sierpnia 1996 roku (5 miesięcy 9 dni),
- od dnia 2 marca 1998 roku do dnia 20 marca 1998 roku (19 dni)

wnioskodawczyni była niezdolna do pracy wskutek choroby i przebywała na zwolnieniach lekarskich. Okresy te stanowiły okresy nieskładkowe.

(świadczenie pracy – k.8 i karta przebiegu zatrudnienia - k. 19 plik II akt ZUS)

Wnioskodawczyni na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentowała łączny staż ubezpieczeniowy wynoszący 21 lat 4 miesiące, w tym 17 lat 1 miesiąc i 19 dni okresów składkowych, 4 lata 2 miesiące i 11 dni okresów nieskładkowych.

(karta przebiegu zatrudnienia – k. 19 plik II akt ZUS)

Decyzją z dnia 22 stycznia 2016 roku (znak (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 4 stycznia 2016 roku, odmówił M. M. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni do dnia 1 stycznia 1999 roku nie udowodniła wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Na podstawie dowodów uzyskanych w toku przeprowadzonego postępowania organ rentowy na dzień 1 stycznia 1999 roku przyjął za udowodnione: okresy składkowe w wymiarze: 17 lat 1 miesiąc i 19 dni, okresy nieskładkowe w wymiarze 4 lata 2 miesiące i 11 dni, łącznie 21 lat i 4 miesiące, w tym 14 lat 7 miesięcy i 9 dni stażu pracy w szczególnych warunkach.

(decyzja ZUS - k. 20 plik II akt ZUS)

W dniu 24 lutego 2016 roku wnioskodawczyni złożyła odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie jej prawa do emerytury.

(odwołanie – k.2 akt VIII U 586/16)

Na rozprawie w dniu 13 grudnia 2016 roku w sprawie o sygn. akt VIII U 586/16 wnioskodawczyni cofnęła wniesione odwołanie, na co pełnomocnik organu rentowego wyraził zgodę.

(oświadczenie wnioskodawczyni i pełnomocnika ZUS – 00:39:37-00:42:03 – płyta CD k.71)

Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych umorzył postępowanie w sprawie VIII U 586/16.

(postanowienie – k.20)

W dniu 30 maja 2017 roku M. M. ponownie złożyła wniosek o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury.

(wniosek – k.1-8 plik V akt ZUS)

Zaskarżoną decyzją z dnia 8 czerwca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 30 maja 2017 roku, odmówił M. M. prawa do zmiany decyzji z dnia 22 stycznia 2016 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni nie przedłożyła nowych dowodów do wniosku, które mają wpływ na prawo do świadczenia, tj. do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Brak jest zatem podstaw do zmiany decyzji z dnia 22 stycznia 2016 roku.

(decyzja - k. 10 plik V akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, a mianowicie o powołane wyżej dokumenty w załączonych aktach organu rentowego. Przedmiotowe dokumenty nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron i pozwalają, zdaniem Sądu Okręgowego, na wydanie prawidłowego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Przepis art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku Nr 1383 – zwanej dalej ustawą emerytalną) stanowi, że prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Zwrot „przedłożenie nowych dowodów” oznacza zgłoszenie każdego prawnie dopuszczalnego środka dowodowego, stanowiącego potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed wydaniem decyzji, a mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia lub jego

wysokość. Natomiast użyte w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej pojęcie „ujawnienie okoliczności” oznacza powołanie się na fakty dotyczące ogółu wymagań formalnych i materialnych związanych z ustaleniem przez organ rentowy prawa do świadczenia lub wysokości świadczenia. Są to określone w przepisach prawa materialnego fakty, warunkujące powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokości np. staż pracy, wiek, wysokość składek, niezdolność do pracy, ale także uchybienia przez organ rentowy normom prawa procesowego lub materialnego, wpływające potencjalnie na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną z mocy prawa sytuacją prawną osoby zainteresowanej (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2014 r., I UK 322/13).

W niniejszej sprawie organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do zmiany decyzji z dnia 22 stycznia 2016 roku, na podstawie której odmówiono jej wcześniej prawa do emerytury. Wnioskodawczyni wprawdzie odwołała się od decyzji z dnia 22 stycznia 2016 roku, podnosząc ogólnie, że legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat, jednak na rozprawie w dniu 13 grudnia 2016 roku cofnęła odwołanie i Sąd umorzył postępowanie w sprawie VIII U 586/16. Dopiero w niniejszym postępowaniu odwołująca skonkretyzowała, że wnioskuje o uwzględnienie do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych okresów pobierania zasiłków chorobowych po dniu 14 listopada 1991 roku, powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 roku, w sprawie III UZP 10/03. W ocenie Sądu zostały zatem ujawnione w przedmiotowym postępowaniu nowe okoliczności, jakim jest powołanie się na nieuwzględnione w poprzednim postępowaniu okresy pobierania przez wnioskodawczynię zasiłków chorobowych po dniu 14 listopada 1991 roku.

Przechodząc do meritum sprawy podnieść należy, że stosownie do treści art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku, osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Z kolei art. 184 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43, z późn. zm) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 i 2 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Reasumując dotychczasową część rozważań należy zatem stwierdzić, że w świetle powołanych przepisów wnioskodawczyni chcąc uzyskać prawo do wcześniejszej emerytury winna była wykazać:

1. iż na dzień wejścia w życie ustawy, to jest na dzień 1 stycznia 1999 roku osiągnęła okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat;

2. iż na dzień wejścia w życie ustawy, to jest na dzień 1 stycznia 1999 roku posiadała okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;

a ponadto

3. osiągnęła wiek emerytalny wynoszący 55 lat;

4. nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyła wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W przedmiotowej sprawie bezspornym było, iż wnioskodawczyni osiągnęła wiek emerytalny wynoszący 55 lat oraz wykazała, że na dzień 1 stycznia 1999 roku osiągnęła wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat. Wnioskodawczyni nie przystąpiła również do otwartego funduszu emerytalnego.

Jedyną kwestią sporną w sprawie było to, czy osiągnięty został przez wnioskodawczynię na dzień 1 stycznia 1999 roku, wymagany przez ustawodawcę w przypadku wcześniejszych emerytur, okres co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

ZUS uwzględnił bowiem na dzień 1 stycznia 1999 roku do stażu pracy w warunkach szczególnych, biorąc za podstawę wystawione przez zakład pracy wnioskodawczyni: Przędzalnię (...) S.A z siedzibą w Ł. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze okresy: od dnia 1 września 1979 roku do dnia 14 stycznia 1980 roku, od dnia 15 stycznia 1980 roku do dnia 30 maja 1982 roku, od dnia 10 marca 1986 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku po odliczeniu od tych okresów urlopu bezpłatnego od dnia 1 sierpnia 1980 roku do dnia 6 sierpnia 1980 roku.

Organ rentowy nie zaliczył także odwołującej do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, okresów niewykonywania pracy przypadających po dniu 14 listopada 1991 roku, za które otrzymała wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz okresy urlopów wychowawczych.

Odnosząc się do wskazanej wyżej okoliczności spornej, dotyczącej sposobu wyliczania okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych, należy wskazać, iż ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach (Dz. U. Nr 121, poz. 1264), która weszła w życie w dniu 1 lipca 2004 roku, do artykułu 32 dodano ustęp 1a. Zgodnie z pkt 1 tego przepisu przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 roku wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Mając na względzie fakt, iż art. 32 ust. 1a pkt 1 wprowadza odmienną zasadę ustalania okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, która nie jest i nie była wcześniej wskazana w treści art. 184 cytowanej ustawy, zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy ma ustalenie wzajemnej relacji pomiędzy wskazanymi przepisami, a w szczególności relacji pomiędzy funkcjonowaniem zasady *lex posteriori derogat priori* w obliczu zasady ochrony praw nabytych.

O ile skutki wprowadzenia przepisu art. 32 ust 1a ustawy są oczywiste dla stosunków powstałych po dniu 1 lipca 2004 roku, jak również stosunków zakończonych przyznaniem prawa do wcześniejszej emerytury przed tym dniem, o tyle wprowadzenie wskazanego przepisu budzi poważne wątpliwości w zakresie zasad obliczania okresów pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w pozostałych przypadkach, a więc dla pracowników, którzy albo spełnili warunki wskazane w art. 184 ustawy emerytalnej dopiero po dniu 1 lipca 2004 roku albo dla pracowników,

którzy wprawdzie spełnili warunki z art. 184 ustawy przed dniem 1 lipca 2004 roku, ale nie osiągnęli przed tą datą wymaganego wieku emerytalnego.

Doniosłość problemu nie uszła uwadze Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 8 lutego 2007 roku (II UZP 14/2006, opubl. w OSNP 2007/13-14 poz. 199) uznał art. 184 ustawy o emeryturach i rentach za samoistną podstawę prawa do emerytury bez względu na chwilę osiągnięcia wieku emerytalnego (zob. też wyrok Sądu Najwyższego z 18 lipca 2007 r., I UK 62/2007, opubl. w OSNP 2008/17-18, poz. 269). W uchwale tej Sąd Najwyższy wskazał, iż art. 184 ustawy o emeryturach i rentach winien znaleźć zastosowanie do tych ubezpieczonych, którzy w dniu 1 stycznia 1999 roku osiągnęli pełny staż ubezpieczeniowy, w tym wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, lecz nie osiągnęli wieku emerytalnego. Z kolei art. 32 ust. 1a ustawy znajduje zastosowanie do tych ubezpieczonych, którzy chociażby jeden z tych okresów osiągnęli po wejściu w życie ustawy, nie później niż do dnia 31 grudnia 2007 roku. W orzeczeniu tym wskazano również, że ubezpieczeni, do których ma zastosowanie art. 184 ustawy, mogą realizować prawo do emerytury na „starych” zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego, nawet jeśli wiek ten osiągną po dniu 31 grudnia 2007 roku. W uzasadnieniu powyższych też Sąd Najwyższy wskazał, że w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach stworzono w istocie odrębną kategorię ubezpieczonych, co znajduje potwierdzenie w art. 24 ustawy, w którym ubezpieczeni urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 roku, zatrudnieni w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zostali wyłączeni z regulacji emerytur pomostowych.

Należy w tym miejscu zauważyć, iż do chwili wejścia w życie przepisu art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej, okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze obejmował zarówno okresy składkowe jak i nieskładkowe, jeśli mieściły się one w okresie wykonywania pracy zgodnie z umową o pracę. Stanowisko takie potwierdził m. in. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 listopada 2003 roku (sygn. akt III UZP 10/03, opubl. w OSNP 2004/5, poz. 87), wskazując, że do okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania stosunku pracy przypadające od dnia wejścia w życie ustawy o rewaloryzacji rent i emerytur (t.j. po dniu 14 listopada 1991 roku).

Wskazane orzecznictwo prowadzi zatem do wniosku, iż treść art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy emerytalnej znajduje zastosowanie do osób, które przed dniem 1 lipca 2004 roku nie spełniły wszystkich warunków nabycia prawa do wcześniejszej emerytury. W piśmiennictwie przekonująco jednak podnosi się, że poprzez sformułowanie „wszystkie warunki” rozumieć należy warunki wskazane w treści art. 184 ustawy emerytalnej. Nie obejmuje ono zatem warunku osiągnięcia przez ubezpieczonego przed dniem 1 lipca 2004 roku wieku emerytalnego przewidzianego w art. 32 i 46 ustawy emerytalnej, gdyż byłoby to zbyt daleko idące i pomijałoby ochronę prawa tymczasowego, ukierunkowanego na przyszłe świadczenia (por. głosę K. Stopki do wyroku Sądu Najwyższego z 17 września 2007 r., III UK 51/2007, opubl. w OSP 2009/10, poz. 111, str. 779).

Innymi słowy, kobiety, które w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej wypełniły warunki stażu szczególnego (15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze) oraz stażu ogólnego (co najmniej 20 lat okresu składkowego i nieskładkowego) nabywają prawo do wcześniejszej emerytury w oparciu o art. 184 ustawy emerytalnej i to nawet w sytuacji, gdy wiek emerytalny osiągnęły już po dniu 1 lipca 2004 roku. Art. 32 ust 1a ustawy nie znajdzie zatem do takich osób zastosowania.

Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 roku (II UK 313/2009, opubl. w OSNP 2011/19-20, poz. 260), w art. 184 ustawy emerytalnej ustawodawca utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki wskazane w tym przepisie i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym. Nastąpił zatem pewien stan związania, polegający na zobowiązaniu się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Z tego względu przewidziana w ustawie ekspektatywa prawa do emerytury nie mogła wygasnąć na skutek nowej regulacji ustalania stażu zatrudnienia. Wskazane rozważania doprowadziły Sąd Najwyższy do konstatacji, iż wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 roku określonego w art. 184 ustawy emerytalnej okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1, obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 roku.

Podzielając w pełni powyższy pogląd należy zauważyć, iż znajduje on dodatkowe potwierdzenie w treści art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej, gdzie ustawodawca w zakresie wieku emerytalnego o którym mowa w ust. 1 tego artykułu, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury – odsyła do przepisów dotychczasowych, a więc obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż zgodnie z ustaleniami dokonanymi w toku postępowania, na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawczyni wykazała okresy składkowe i nieskładkowe w łącznym wymiarze 21 lat 4 miesiące, zaś stażu pracy w szczególnych warunkach: w wymiarze ponad 15 lat, po dodaniu do uznanego przez organ rentowy stażu 14 lat 7 miesięcy i 9 dni, okresu niezdolności do pracy wskutek choroby i pobierania świadczeń z tym związanych - po dniu 14 listopada 1991 roku przypadającego w okresie, za który pracodawca wystawił wnioskodawczyni świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Zgodnie zatem z obowiązującymi w dniu 1 stycznia 1999 roku zasadami, nakazującymi do okresu pracy w szczególnych warunkach wliczać zarówno okresy składkowe jak i nieskładkowe przypadające po dniu wejścia w życie ustawy o rewaloryzacji rent i emerytur - należało uznać, iż na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawczyni spełniła wynikające z treści art. 184 ustawy emerytalnej oraz z treści § 3 i § 4 pkt. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze warunki stażu szczególnego (15 lat pracy w szczególnych warunkach) oraz stażu ogólnego (co najmniej 20 lat okresu składkowego i nieskładkowego). W tej sytuacji zastosowanie wobec wnioskodawczyni wskazanych w treści art. 32 ust 1a pkt 1 ustawy emerytalnej zasad obliczania okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, nakazujących przy ustalaniu okresu takiego zatrudnienia nie uwzględnianie okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 roku wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa – było nieuprawnione, albowiem w świetle poczynionych wcześniej rozważań, przepis ten nie miał zastosowania do wnioskodawczyni.

Reasumując, należy stwierdzić, że odwołująca składając w dniu 30 maja 2017 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury wykazała, iż na dzień 1 stycznia 1999 roku posiadała wymagany w treści art. 184 ustawy emerytalnej oraz w treści §3 i §4 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, staż szczególny (co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach) oraz staż ogólny (co najmniej 20 lat okresu składkowego i nieskładkowego). W dniu 28 stycznia 2016 roku wnioskodawczyni osiągnęła wiek emerytalny wynoszący 55 lat.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Wnioskodawczyni złożyła wniosek o emeryturę w dniu 30 maja 2017 roku, wiek 55 lat ukończyła w dniu (...), a zatem prawo do emerytury należało wnioskodawczyni przyznać od dnia 1 maja 2017 roku.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego, wypożyczając akta rentowe.

20.12.2017r.